

VATICAN INTELLIGENCE

Abstract: The article is an attempt to present relatively unknown and well-preserved intelligence on Vatican State intelligence. Small in size and population, the Vatican has interests in all regions of the world and has been able to protect them for centuries. Protecting one's self-interest cannot be effective without good intelligence and covert operations.

Author information:

Ivo Velikov

Professor Doctor of National Security

✉ manoflight@abv.bg

🌐 Bulgaria

Keywords:

Intelligence, the Vatican, secret diplomacy, Catholic intelligence, Catholic intelligence in Eastern European countries.

Въведение Интересът ми по тази тема беше провокиран преди доста години от Ерих Шмид-Еенбоом и една негова статия. Както се знае, това е човекът, който в началото на 90-те години, заедно с Т. Ангерер издадоха една почти настолна книга в областта на разузнаването – „Мръсните трикове на икономическия шпионаж”, издадена и у нас през 1993 г. Там по един безспорен начин бе показан първият и много объркан етап на трансформация на службите за сигурност във времето непосредствено след края на Студената война – преминаването от информация с военнополитически характер, за която разузнаванията притежаваха достатъчно експертиза, към търсене на нови хоризонти за шпионска активност, които скоро бяха намерени в икономическото разузнаване, която експертиза беше възможно най-близка до наличната. Този факт бе отразен както в нормативните актове за функции и задачи, така и в структурните преобразувания на най-важните и най-големи разузнавателни агенции.

Като отдадох дължимото уважение към новаторството и бързата мисъл на Еенбоом, то следващата попаднала ми публикация от него също ме заинтригува и също се оказа изключително интересна.

Моята цел с тази публикация е да представя в основни линии неговите идеи, доразвити с налична за мен литература или с коментар от моя страна, отчитайки опита ми в структурите за сигурност.

Изложение

Бившият вече американски президент Р.Рейгън е изказвал мнения, че заедно със САЩ и СССР, Ватиканът е третата суперсила в света. Дори могъщата източногерманска Щази, по ред причини се е опитвала да пласира някои топагенти в близост до папите. Чрез избора на Йоан Павел II Ватиканът навлиза още по-остро и интензивно в конфликта между Изтока и Запада.

Изстрелите на Али Агджа срещу светия отец през 1981 г. продължават да бъдат сериозна загадка на Ватикана, която се подхранва вече десетилетия от многобройни интриги, лъжи, фалшификации и измами. Самият атентат е връхна точка на едно дълго и мощно противопоставяне между западните и източните държави, което не приключва дори и едно десетилетие по-късно при срива на Източния блок.

Горните твърдения са от едно изследване на немската TV ARTE, в предаването „Geheimauftrag Pontifex“, където се прави опит да се осветли ролята на Ватикана по време на Студената война (б.а. - 29.09.2015 г., 21.50 часа, с продължителност 52 минути). Разследващите журналисти, на базата на оскъдни данни от собствени разследвания, изследване на архиви, както и интервюта в САЩ, Полша, Германия и Италия показват един истински документален трилър с изненадващи характеристики. Предаването показва интересни събеседници като Томаш Туровски, сътрудник на тайните служби в Полша, който е шпионирал за тях Йоан Павел II, както и Ричард Алън – съветник по национална сигурност на президента на САЩ по времето, когато се случва атентатът, влиятелни служители на Ватикана, италиански съдии. Някои от тези хора, като ръководителят на операция на Щази във Варшава, или съветникът на Рейгън за СССР Джон Леншовски, никога преди това не са говорили пред камера по тази тема... Насочеността към най-малката като територия страна на света показва една много силна и правдоподобна представа за конфликта между двете световни системи...

Всъщност каква е ролята на Ватикана и доколко тя има разузнаване в истинския смисъл на думата?

Апостолическата нунциатура в Германия през 1993 г. споделя с Научноизследователския институт за политиката за мир по негова анкета: Светият престол, респ. Държавата Ватикана, не разполага по никакъв начин със служба за разузнаване. Информация с военнополитически и икономически характер по никакъв начин и от никого не се събира. Необходимата информация за централната църковно-религиозна власт и институции на църквата се изпраща официално от нунциатурите към Рим.

Това твърдение (по-скоро свидетелство за съзнателно провокирана деменция) противоречи от една страна на многобройните източници от специализираната литература, от друга е достатъчно ярко доказателство, че е изключено събирането на каквито и да са данни с политически и стопански характер, като еднозначно е показан и пътят на информацията с църковно-религиозен характер, в крайна сметка по отношение на политическата информация има пълно мълчание.

В същото време Светият престол е държава не само по международното право, но е и един от най-важните играчи на световната политическа сцена, което никой не оспорва на днешно време. Нещо повече, дори измислените романи на Дан Браун, конспирациите на Никола Николов, безкрайните екранизации на живота на Исус Христос, за кръстоносните походи в Светите земи и др., всичко това подсказва за интереса на глобалната световна общност към решенията, задкулисието, операциите и всички действия на Ватикана.

Интересно е отношението на Ватикана към страните от Източна Европа и православието, като в тази насока съществува и забележително изследване на Ханс-Якоб Щеле от 1993 г. „Тайната дипломатия на Ватикана в периода 1917-1992 г“. По време на следвоенните години и конфронтацията със страните от Източна Европа,

намиращи се в обединението на Варшавския договор, това оказва влияние и на отношенията Рим-Москва и със другите държави в договора, като традиционната папска политика към тях се променя значително през 60-те години: ...”Ватиканът внимателно следва политиката на западните държави към източноевропейските, там, където е възможно, т.е. на американската, германската, френската политика към източния блок, без да изработва своя собствена схема, или дори без да калкулира някакви ползи от своята дейност...” (Щеле, 1993 г.). В първите години на Студената война Ватиканът работи без съмнение в Източна Европа с използване на разузнавателни средства и методи, за да запази религиозното си влияние в страните от Варшавския договор, въпреки непрекъснатия натиск върху религиозната свобода на населението от страна на държавната власт. Използването на епископи на прикритие, използването също на тайни методи за противодействие на антирелигиозните, или направо атеистични закони в зоната на влияние на Съветския съюз, довеждат неминуемо до ситуацията, многобройни църковни католически служители с различен ранг и авторитет да бъдат осъдени за шпионство. Така в Унгария през 1948 г. е арестуван за шпионство кардинал Миндшченти, в Румъния – проведен е процес със сериозен национален отзвук срещу епископ Шуберт през 1951 г., в България – през 1952 г. епископ Евгени Босилков е осъден на смърт за разузнаване в полза на Ватикана.(1)

Анализът на горните примери дава категоричен отговор, за една практика, която се е превърнала в традиционна и произтича както от характера на католическата служба, така и от очевидна разузнавателна подготовка на самите служители. Като доказателство и поради определено касаещият ни случай на епископ Босилков, прилагам абсолютно достъпни за него данни, свързани с неговата автобиография и развитие:

Босилков е роден със светското име Викентий на 16 ноември 1900 година в Белене, България. През 1914 г. Босилков е изпратен за по-нататъшното си обучение в град Кортрийк, Белгия, През военните години следва в съседна Холандия, но се завръща в Белгия, заради задължителното едногодишно послушничество (новициат) през 1919-1920, когато поема официално расото на пасионистите и приема духовното име Евгений. Следват курсове по философски и богословски науки до 1926 г., когато е върнат в България, за да бъде ръкоположен за свещеник.

През следващата година е изпратен в Рим в Папския източен институт. До тогава там е учил само един българин, станал по-късно епископ – Симеон Коков.

През 1931 г. завършва института, става доктор на източно-църковните науки, защитавайки дисертация на тема “Съединението на българите с римското седалище през първата половина на XIII век” (Калояновата уния) (междувременно на два пъти става енорийски свещеник в Северна България). Очевидна е сметката, че епископ Босилков е обучаван от 1914 до 1931 г. – около 17 години, в различни държави и в различни степени на духовното образование.

Промените след 9 септември 1944 г. обуславят застой в дейността на Босилков. През този период той се сближава с представителя на Ватикана в България. След смъртта на епархийският архиерей Дамян Теелен през 1946 г. в Русе, Светият престол назначава Евгений Босилков за титуляр, а по-късно той е избран на тази длъжност чрез папски декрет от 26 юли 1947 г.

През този период Босилков активно участва в съживяването на вярата и се противопоставя на атеистичните внушения от страна на комунистическата власт. Той се заема с организирането на типичните за ордена на отците пасионисти “народни мисии”, с интензивно проповядване на християнските идеи повсеместно по всички енории, стигайки до най-отдалечените места на епархията.

Скоро след идването на съветската армия, католическите институции започват да затварят вратите си, а чуждестранното духовенство е екстрадирано. В края на 1948 г. папският представител в България, монсеньор Галлони, е прогонен от страната. Започват и арести на свещеници, между които е и епископ Босилков.

В списъка на подсъдимите, подредени съобразно тежестта на “провинението”, той е на седмо място, след отците Камен Вичев, Павел Джиджов, Петър Сарийски, Йосафат Шишков, Петър Лавренов и Никола Барбов (б.а. – дори не е първи обвинен).

По време на Процеса срещу шпионската и заговорническа католическа организация в България (29 септември - 3 октомври 1952), действала в градовете София, Пловдив, Варна, Русе и Ямбол, като обвиняеми са привлечени 40 български граждани, от които 27 католически свещеници с висше богословско образование, обвинени в създаване на "шпионска и заговорническа католическа организация в България", работила в услуга на Ватикана и на чужди разузнавания. На 3 октомври 1952 г. Върховният съд произнася присъдите на Босилков, Вичев, Джиджов и Шишков - смърт чрез разстрел и пълна конфискация на имуществата им.

Монсеньор Евгений Босилков е признат за виновен по две обвинения за "образуване и ръководене на нелегална организация, която си е поставила за цел да събори, подрони и отслаби народно-демократичната власт чрез преврат, бунт, метеж, терористични действия, общостопански престъпления и чужда военна интервенция", както и за съобщаване и предаване в интерес на чужди държави на сведения от стопански, военен и политически характер, съставляващи държавна тайна. В нощта на 11 срещу 12 ноември 1952 г. те са екзекутирани в Софийския затвор. За останалите 36 подсъдими присъдата е лишаване от свобода (от 1 до 20 години) и пълна конфискация на имуществата им.

Според Мари-Елън Рийз, американска авторка, в откъс за аудиенция на Райнхард Гелен при американския си офицер на контрол Ерик Уолдман, в един от трудовете си, посветен на разузнаването, споменава признание на Гелен от края на 40-те години: „Тайната служба на Ватикана беше в истинския смисъл на думата „католическа” – обхващаше всичко и всички” (цит. По Еенбоом – б.а.). Една генерална констатация при нея е: Активността на католическата църква е втъкана като червена нишка през цялата история на шпионажа през Втората световна война и след нея. Ролята и обаче е толкова многопластова, толкова тъмна и интригантска, че не е възможно на практика да се нареди една сравнително вярна или правдоподобна картина. От време на време се появяват различни случаи или факти, които предизвикват нови или обратни коментари, или пък събуждат стари спомени, но всички нови или стари такива показват, че католическата църква е най-обхватната, централизирана и йерархична организация на Земята, представляваща за всеки един изследовател чудовищно интересен обект, и поради тази причина всеки търси достъп до информация за тази световна мрежа.(2)

Информация за помощта към обединените служби за сигурност на Антантата при търсенето на военни престъпници е вече споделяна от организации или лица, които са

били свързани с църквата. Също така е известно, че Ватиканът след освобождаването на Рим през юни 1944 г. е предавал на обединеното командване доклади на новия папски нунций в Япония, които по-късно представляват важна насочваща информация за бомбените нападения.(3)

През 1989 г. католическата църква във Франция разкрива една стара поръчка от страна на Ватикана да проведе разследване, което довежда до интензивни отношения с директора на тайната служба на правителството Виши – Пол Тувие, и която показва, че държавният секретар на Ватикана – Жан Вило, е бил персонално ангажиран да прикрива толкова търсеният военен престъпник в периода от 1944 до 1989 г., когато е арестуван. Чрез оказано влияние от високите етажи на католическото духовенство, през 1973 г. Тувие е помилван от тогавашния президент на Франция Помпиду. Отношението на държавата към бившият военнопредъпник обаче е възобновено поради факта, че обвиненията в престъпления срещу човечеството нямат давностни срокове. Въпреки това, очевидно е било необходимо на Светия престол да прикрива и да се ползва от информацията на Тувие повече от 40 години.(4)

Също така се счита за добре документирана и тайната дипломация на Ватикана с хърватската държава на усташите, подкрепата на Рим за геноцида спрямо сърбите, помощта за бегълци – изявени фашисти през 1944 г. след провалът на подкрепяната и зависима от Германия хърватска държава. Не са малко наблюдателите-разузнавачи, които днес потвърждават, че до отделянето на новата независима държава Хърватска Ватиканът поддържа многобройни контакти с хърватски емигранти и различни техни организации, както и че си служи с различни разузнавателни методи и тайна дипломация, за да отдели католическата Хърватия от югославската федерация, като по този начин създаде условия за създаване на независима чисто католическа национална държава, както това се случва в началото на XIX век. (5)

Смятаме, че Ватиканът правилно е разчел жилавите устои на религията в този регион и успява да реализира своите идеи. Като българин обаче, виждаме в този добър за католицизма опит още една причина за дестабилизирането на целите Балкани – предимство като население имат православните християни, но интересите на Ватикана и натискът на Исляма в региона предопределят крехкото равновесие между трите значими общности. Т.е. Ислямската дъга на Балканите не е единствената сепаратистка заплаха за регионалното развитие и сигурност.

Бихме припомнили, че според проф. Ст.Симеонов имаме и други примери за съпричастност на висши църковни служители, този път на българската православна църква, към интересите на друга държава, а именно Русия: Случва се в края на XIX век, когато русофилските настроения в нашата страна са достатъчно силни, и когато след 1887 г. Стамболов в качеството си на премиер се опитва да отдръпне страната от развитие по руски образец и да възприеме модерните европейски практики за държавно управление. Цитирано по монографията „Организация на службите за опазване на обществения ред в България (1879-1991)”, (стр. 116): „ ...проруската дейност на митрополитите Симеон Варненски, Климент Търновски и Константин Врачански предизвикват прилагането на полицейски мерки и противодействие срещу деяния, извършени по политически причини... ”. С други думи, аналогията между католическата и православната църква показва почти еднакво ниво на интерес към разузнавателна дейност.

Също и в първата фаза на политиката за намаляване на напрежението спрямо Източна Европа Ватиканът не се отказва от използването на разузнавателни методи и средства. Олег Туманов – до 1986 г. сътрудник на КГБ, а впоследствие емигрант в Германия, където работи за радио „Свободна Европа”, разказва за арестуването в СССР на негов по-късно колега от радиото. При ареста у него са открити микрофилми с инструкции от научно-техническата служба и тайната служба на Ватикана. От страх да не бъде изпратен в лагер, арестуваният предлага данни за тайната служба на католическата църква. Той разказва подробно за тайното подразделение на т.н. „Руски католически семинар” в Рим, който всъщност осъществява подготовката на духовниците за подривна дейност на съветска територия. Той представя и методите за връзка между това подразделение и неговите агенти в СССР. Според него манастирът Модесто край Милано е място за конспиративни срещи на агенти с техните резиденти.(7)

Италианският публицист Нино Ло Бело през 1982 г. описва в своя книга разузнавателната система на Светия престол и водещата роля на „Руския офис”(б.а. – *Officium Russicum*, което може да се преведе и като „Руска служба”): „Без съмнение Ватиканът разполага с най-ефективният шпионски апарат на света. Разполага със шпиони на практика във всички страни, със сигурност във всички столици, дори и най-незначителните. Информацията между Рим и шпионите върви по най-разнообразни канали, една част с писма; една част устно; директно споделяне с папата или чрез включени предавания на различни представителства на радио Ватикан в страните, което между впрочем е радиото с най-голяма мрежа на света, много по-голяма от ВВС и излъчваща на повече от 30 езика.(8)

Докато ватиканските шпиони са предимно хора с други професии, които между другото изпълняват и разузнавателни действия, не ползващи се с никакви облаги за тях самите в повечето случаи, съществуват в разузнавателната структура на църквата и професионални агенти, които се занимават професионално с тази дейност (тавтологията е търсена умишлено – б.а.). Сред най-добрите агенти на Ватикана трябва да се спомене един човек, който многократно се е появявал в пресата и е широко известен – *Walter M. Ciszek*, духовник, който с името Владимир Липински работи в СССР, и който години наред води успешна разузнавателна дейност (според самия Еенбоом „води Московските мечки за носа” – б.а.), докато не е разкрит и осъден като шпионин на Ватикана на 23 години затвор.

Както много други професионални агенти на Ватикана отец *Ciszek* е обучаван за разузнавателни умения в Рим, в известна сграда от XVIII век, находяща се на *Via Carlino Cattaneo*, и принадлежаща на католическата църква.(9)

Помещаващата се в сградата организация *Collegium Russicum*, стои със служебното си име в телефонния указател на гр. Рим. Хората, които се обучават в тази сграда са напълно наясно, че един ден ще бъдат изпратени на опасни мисии зад граница. В огромните зали и коридори на *Collegium Russicum* обучаваните – до един хора с духовен сан – се опитват да възприемат колкото се може повече информация за Съветския съюз и/или за ГДР, Полша, Чехословакия, Унгария, Румъния и България. Обучаваните в тази сграда се опитват не само да научат съответните езици, дори с вътрешните диалекти, за да изглеждат като местни лица, но и се занимават с история, икономика, актуалното политическо развитие на страната, за която се специализират.

Особеното на подготовката на папските шпиони е малкото внимание, което се отделя на информацията с военен характер, от която Ватиканът не е заинтересуван.(10)

Според изказване на бившия премиер на Италия Джулио Андреоти през 1992 г., папата поддържа връзки със тайните служби на всички западни държави. След края на Втората световна война разузнавателните структури на САЩ са сред най-важните му разузнавателни партньори. Множество източници свидетелстват, че ръководителят на The Office of Strategic Services (OSS – разузнавателна структура, създадена през Втората световна война в САЩ и предшественик на ЦРУ – б.а.), е финансирал доминиканеца Феликс Ендрю Морийон в изграждането на разузнавателни резидентури на неговата Pro Deo в различни важни точки на земното кълбо, сред тях Лисабон и различни градове на САЩ. Така този белгийски доминиканец се превръща в основател на тайната структура на европейските католици, а католическият университет Pro Deo на Ватикана се превръща в мантията, под която тази организация и ЦРУ работят заедно. След 1945 г. секретар на Морийон е Джулио Андреоти.(11)

Върнън Уолтърс, агент на тайните служби на САЩ след 40-те години, във своите мемоари споменава някои факти за интензивното съгласуване на американската външна политика със Светия престол от срещата на папата с президента Никсън през 1969 г.: разговорът засегна много теми, сред тях напрежението между Изтока и Запада, кризата в Близкия Изток и необходимостта светите места на трите монотеистични религии да не бъдат накърнявани. Също така се обсъдиха проблеми на европейското единство, Югоизточна Азия, предимно войната във Виетнам. Папата изрази пълно съгласие с опитите на САЩ да предотвратят разширяването на комунизма към Южен Виетнам. Също и събитията в Чили предствляваха за него опасност, т.като беше очевидно нарастващото комунистическо влияние. Дори комунистите бяха създали християнско-демократични движения и проникнали в католическия университет на Сантяго. Той заяви, че на католическия университет само името му е останало и настоятелно помоли президента Р.Никсън да хвърля от време на време око за ситуацията там. Две години по-късно, когато с помощта на ЦРУ беше свалено демократичното правителство на Алиенде, чрез организиран военен преврат, Върнън Уолтърс е зам.-директор на ЦРУ(б.а. – цитирано по Еенбоом). (12)

84-годишният отец Антонио Глиозо, през ноември 1991 г. дава в свое интервю информация за италианския вестник Il Sabato, че организираната от него тайна йезуитска антикомунистическа мрежа е била финансирана от ЦРУ. Парите от ЦРУ са превеждани чрез итало-американеца адвокат Джоузеф Калдерон.(13)

Голямата разузнавателна съвместна операция на САЩ и Ватикана обаче е през 1982 г. (б.а. – отново В.Уолтърс), когато правителството на Рейгън подкрепя дестабилизирането на Полша чрез синдиката „Солидарност“. Информацията за подкрепата излиза в подробности през февруари 1992 г. Мрежата, която Рейгън и Йоан Павел II договарят за Полша, получава пари, оръжие и оборудване, както и консултации и съвети, през целия период до 1989 г. През ЦРУ, чрез други западни синдикати, чрез Ватикана и по още други неведоми пътища, синдикатът „Солидарност“ е получавал средства за „възстановяване на демокрация“ в страната. Всичко, от което са се нуждаели „Солидарност“ за нелегалната борба е доставено- факсове, телекси, печатни машини, телефони, радиопрограми, радиостанции, видеокамери и копирни машини, компютри и текстообработващи средства, католически духовници, агенти на

ЦРУ, представители на Американската синдикална федерация и Конгресът на индустриалните организации. Те се явяват дори посредници на „Солидарност” при различни горещи ситуации, съветват чрез ръководителите на САЩ и Ватикана по най-различни действия, агитации и пропаганда като цяло.(14, 17)

С края на Студената война започва едно „изчистване” на ватиканската администрация от хората, които по някакъв начин са участвали в антикомунистическите мероприятия и в тайните операции.(15,16)

Новата геополитическа ориентация на Ватикана е към Средния Изток. Това твърдение ясно се очертава с назначаването на Жан Луи Тауран през 1992 г. за секретар по връзките с други държави. К. Колона-Цезари в една от книгите си през 1992 г. счита Тауран за архитектът на тайната дипломация на Йоан Павел II. Същият работи от 1979 до 1983 г. в Апостолическата нунциатура в Бейрут и през 1983 г. играе съществена роля на Мадридската конференция за разоръжаване. След падането на Берлинската стена той става вторият човек в Секретариата по външните работи и според наблюдатели е отговорникът за тайната служба на Ватикана.(20,21)

Уейн Мадсен, американски експерт по службите за сигурност през 1993 г. твърди, че Ватиканът разполага с електронни средства за разузнаване за „информационната служба на Светия престол”. Той оценява качествата и по една пет-степенна скала, като прави сравнителен анализ с други структури, на ниво „над средното” (според него с ниво 2, при 1 най-високо).(22)

В крайна сметка може да се направи достатъчно обоснован извод, че при Ватикана се забелязват достатъчно разузнавателни елементи: събиране на информация от явни и скрити източници, чрез лица които са високо, по-ниско или сътрудници в служебната йерархия, класически агенти за влияние, оперативни работници (сътрудници), структура за анализ и оценка на информацията, аналогична на тайните служби, шифрирано предаване на информация, школа за обучение в шпионска дейност и др. (23)

Достатъчно на брой политически действия и събития се намират в сивата зона между тайната дипломация и дейността на тайните служби. Също така отчетливо се вижда, че една част от подчинените на папата институции могат да бъдат причислени към разузнавателна дейност (напр. *Officium Russicum*). Разбира се, да се причисли целият висш католически персонал по света като част от разузнавателната структура, както твърди Ло Бело, също е несериозно. Установено е обаче, че сред тези 2.5 милиона „професионални католици” съществува достатъчно голям потенциал за продължителна и ползотворна разузнавателна дейност; във непрекъснатата връзка и с факта, че почти във всяка страна е възможно да се използва местно население за такава дейност, което е безценно предимство на църквата. (24)

Финансирането на такива дейност от страна на Ватикана има огромното предимство, че освен банки и финансови институции може да бъде и по чисто религиозни и непрозрачни канали.

През XX век е аналогично на Средните векове и началото на индустриализацията, както твърди Janusz Piekalkiewicz (25) за разузнавателната дейност на Ватикана. „Както тогава в различните кралски дворове представителите на папата са прилагали тайни дипломатически ходове, така и днес братя от различни ордени или светите монаси предоставят безценни услуги. В официалните църковни изказвания проличава информираност за народите в близост до мисията им по отношение на обичаи и нрави,

също така за силата и потенциала на различните субобщества в региона. Тези познания са изиграли съществена роля при християнизирването на местното население. Не смятаме да причислим тези мисионери към шпионите в класическия смисъл на думата, но без съмнение са имали ролята най-малко на информатори. В региони на несигурност или във времена на кризи същите са се придържали към правилата на разузнавателната дейност, разбира се не само в полза на църквата, но за да спасят себе си във враждебна среда”.

За да не остава читателят с впечатлението, че от позицията на православен християнин, имаме предразсъдъци по темата, то моля просто в Интернет да се запознае с разузнавателната дейност на нашия екзарх Стефан, глава на нашата църква до 1948 г. в полза на съветското разузнаване през Втората световна война. Като добавим примера на проф. Симеонов по-горе, става ясно, че имаме аналогична ангажираност и от страна на православната църква.

За съжаление, по отношение на третата монотеистична религия – Исляма, към момента нямаме информация за подобна дейност от страна на духовенството.

References:

1. Stehle, Hansjakob, Geheimdiplomatie im Vatikan, Zurich 1993, S. 346
2. Reese, Mary Ellen, Organisation Gehlen, Berlin 1992, S. 284
3. a.a.O., S. 137f.
4. Vgl. Intelligence Newsletter vom 15.1.1992, S. 7
5. Vgl. Die Woche vom 21.4.1994: Das Vichy-Syndrom
6. Vgl. Dedijer, Vladimir, Jasenovac - das jugoslawische Auschwitz und der Vatikan, Freiburg
7. Tumanow, Oleg, Gestandnisse eines KGB-Agenten, Berlin 1993, S. 168f.
8. Bello, Nino Lo, Vatikan im Zwielficht, Dusseldorf 1986, S. 134ff. (Britische Originalausgabe)
9. Vgl. Intelligence Newsletter vom 15.1.1992, S. 7
10. Vgl. Baigent, Michael, Richard Leigh und Henry Lincoln, The messianic legacy, London
11. Storia dei servizi segreti in Italia, Rom 1991, S. 177
12. Walters, Vernon, In vertraulicher Mission, Munchen 1990, S. 366
13. Vgl. Boston Globe vom 1.8.1982
14. Vgl. Intelligence Newsletter vom 6.11.1991, S. 7
15. Vgl. Martin, Malachi, The Keys of This Blood, New York 1990
16. Vgl. Time vom 24.2.1992, S. 14 bis 21
17. Grondahl, Boris, Die Heilige Allianz, in: konkret 5/1992, S. 14
18. Vgl. Suddeutsche Zeitung vom 19.2.1992: Vatikan dementiert "geheime Allianz" mit Reagan
19. Vgl. Intelligence Newsletter vom 15.1.1992, S. 7
20. Vgl. Colonna-Cesari, Constance, Urbi et Orbi, Enquete sur la geopolitique vaticane, Paris
21. Vgl. Intelligence Newsletter vom 8.10.1992, S. 8
22. Vgl. Madsen, Wayne, Intelligence Agency Threats to Computer Security, in: International

23. Journal of Intelligence and Counterintelligence Volume 6, No. 4, Winter 1993, S. 461
24. Vgl. Bello, Nino Lo, a.a.O., S. 135
25. Piekalkiewicz, Janusz, Weltgeschichte der Spionage, Munchen 1988, S. 91